

پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی در دوران قرنطینه خانگی ناشی از شیوع کرونا ویروس

محمد وحیدی^۱، کورش زارع شبیانی^{۲*}

۱. دانش‌آموخته دکتری گروه روانشناسی و مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال، تهران، ایران
vahidi.ramin@gmail.com

۲. استادیار گروه معارف و تربیت اسلامی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
lzare@chmail.ir

تاریخ پذیرش: [۱۴۰۱/۹/۱۲]

تاریخ دریافت: [۱۴۰۱/۵/۲]

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی در دوران قرنطینه خانگی ناشی از شیوع کرونا ویروس بود. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متأهل شهر شیراز در دوران شیوع کرونا در سال ۱۴۰۰ بودند. حجم نمونه ۳۸۵ نفر از این افراد بر اساس فرمول کوکران و به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به پرسشنامه تعارضات زناشویی (MCQ) براتی و ثنایی (۱۳۷۲)، مقیاس کیفیت زندگی زناشویی (DAS) باسی و همکاران (۱۹۹۵) و پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) کریستین و سالووی (۱۹۸۴) پاسخ دادند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیره تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی با تعارضات زناشویی رابطه معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نیز آشکار کرد که ۲۷/۴ درصد واریانس تعارضات زناشویی به وسیله کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی تبیین می‌شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی نقش مهمی در پیش‌بینی تعارضات زناشویی در دوران قرنطینه خانگی ناشی از شیوع کرونا ویروس دارند.

واژگان کلیدی: تعارضات زناشویی، کیفیت زندگی زناشویی، الگوهای ارتباطی، کرونا ویروس، قرنطینه خانگی.

۱- مقدمه

کرونا ویروس جدید در دسامبر سال ۲۰۱۹ در ووهان چین آغاز شد و از آنجا به سایر کشورها سرایت پیدا کرد. از عواقب این بیماری آسیب‌های جدی ریوی و مرگ بوده که سبب ترس از ابتلا به این بیماری و بروز مشکلات روان‌شناختی در بیماران و اضطراب مرگ در آنان می‌گردد (Martínez-López, Lázaro-Pérez & Gómez-Galán, 2021). همچنین می‌توان گفت که کرونا ویروس (کووید-۱۹) تهدیدی جدی برای سلامت جسمی و زندگی افراد ایجاد کرده و باعث مشکلات گسترده روان‌شناختی شده است (Hawes, Szency, Klein, Hajcak & Nelson, 2021). در واقع، پیش‌بینی‌ناپذیر بودن وضعیت، نبود درمان قطعی، عدم اطمینان از زمان کنترل بیماری و انتقال سریع انسان به انسان از مهم‌ترین دلایل نگرانی در بیشتر مردم جهان از جمله شهروندان ایرانی می‌باشد (باقری شیخانگشه و صادقی چوکامی، ۱۳۹۹). از سوی دیگر، همه‌گیری ویروس کرونا در ایران به دنبال خود پیامدهای مختلف اجتماعی و خانوادگی را نیز در پی داشته است و این پیامدها حتی می‌تواند در دوران پس از مهار این بیماری نیز به شکل جدیدی ادامه پیدا کند (عرب و کوچزائی، ۱۳۹۹). به‌زعم ایمانی با اجرای طرح فاصله‌گذاری اجتماعی و حضور طولانی‌مدت در منزل در جامعه‌ای ایرانی فشار انجام وظایف خانگی بر زنان بیشتر شده و موجب تنش‌ها و تعارضاتی میان زوجین شده است (ایمانی جاجرمی، ۱۳۹۹).

تعارضات زناشویی به علت عدم تعادل ساختار خانواده و عدم پایبندی هریک از زوجین به هنجارها و ارزش‌های خانواده و تخلف از آن‌ها به وجود می‌آید. به عبارتی، تعارضات زناشویی ناشی از ناهماهنگی زن و شوهر در نوع نیازها و روش ارضای آن، خودمحوری، اختلاف در خواسته‌ها، طرح‌واره‌های رفتاری و رفتار غیرمسئولانه نسبت به ارتباط زناشویی و ازدواج است (آرمان‌پناه، سجادیان و نادى، ۱۳۹۹). به دنبال قرنطینه خانگی، بسیاری از افراد ساعات بیشتری از روز را در منزل می‌مانند که این امر باعث اختلال در روال زندگی معمولی افراد (Liu, Bao, Huang, Shi & Lu, 2020) و نیز افزایش خشونت خانگی از سوی همسران شده است. بر اساس نتایج یک پژوهش، قرنطینه خانگی و فاصله‌گذاری اجتماعی باعث آسیب‌پذیری زنان، بیشتر شدن تعارضات بین زوجین و خشونت‌دیدگی بیشتر آنان از سوی همسرانشان شده است (Usher, Bhullar, Durkin, Gyamfi & Jackson, 2020). بر اساس پیشینه پژوهش، رفتارهای خود نگهدارنده در تعامل با همسر و اتخاذ شیوه مناسب در حل تعارضات زناشویی ضامن کیفیت روابط زناشویی زوجین تلقی می‌شود (موسوی، ۱۳۹۶).

کیفیت زندگی فراتر از سلامت و شامل دو بخش توانایی اجرای فعالیت‌های روزمره که همان سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و رضایت از سطوح عملکرد در زندگی است (میرغضنفری و خوش‌اخلاق، ۱۴۰۰). از سوی دیگر، کیفیت روابط زناشویی به عنوان عامل پویا بین زوجین نقش مهمی در کاهش تعارضات در زندگی زوجین ایفا می‌کند؛ به عبارتی، کیفیت روابط زناشویی به‌عنوان عامل شادی، رضایت، توافق، خرسندی، سازگاری و انسجام در زندگی زناشویی است که باعث تداوم زندگی زناشویی در زوجین می‌شود (Dewi, Puspitawati & Krisnatuti, 2019). با توجه به شیوع ویروس کرونا، ممکن است کیفیت روابط زناشویی هم دستخوش تغییراتی شده باشد که بی‌توجهی به آن می‌تواند دیگر ابعاد زندگی مشترک را نیز تحت تأثیر قرار دهد که در این میان الگوهای ارتباطی می‌تواند میزان روابط زناشویی را بهبود بخشیده و سطح تعارضات زناشویی را پایین نگه دارد. به آن دسته از راه‌های ارتباطی که به‌وفور در یک خانواده اتفاق می‌افتد، الگوهای ارتباطی گفته می‌شود. به‌عبارت‌دیگر الگوهای ارتباطی که شامل ارتباط سازنده متقابل، اجتنابی متقابل و ارتباط توقع/کناره‌گیری می‌باشند. ارتباط سازنده متقابل به رابطه اثربخش و کارآمد و اجتناب متقابل به دوری زوجین از ارتباط اشاره دارد. همچنین ارتباط توقع/کناره‌گیری به‌عنوان الگوی تعارض مطرح است که یکی از زوجین خواهان تغییر در همسر خود می‌باشد که با کناره‌گیری دیگری یا دوری از بحث در مورد یک موضوع همراه است (Li and Johnson, 2018). با توجه به آنچه گفته شد این پژوهش به این سؤال پاسخ داده است که آیا تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی در دوران قرنطینه خانگی ناشی از شیوع کرونا ویروس قابل پیش‌بینی است؟

۲- مرور مبانی نظری و پیشینه

بر اساس نظریه نظام‌های خانواده بوئن عوامل و عناصر موجود در سیستم خانواده به‌طور مداوم در تعامل با یکدیگر است و کوچک‌ترین تغییر در یکی از عناصر سیستم، بر کل سیستم اثر می‌گذارد و خانواده موجودی است که اعضای آن باهم تغییر می‌کنند و به هنگام انحراف، برای حفظ تعادل خود فعال می‌شود. بر اساس این تعریف، رفتار اعضای خانواده تابعی از رفتار دیگر اعضای خانواده است و خانواده هم مانند هر سیستمی متمایز به حفظ تعادل است. در واقع الگوی سیستمی خانواده، نشان می‌دهد که چگونه هر شخصی در زندگی، نقشی را در مجموعه نظام ایفا می‌کند (سلیمانی، عظیمیان، نظری و زهراکار، ۱۳۹۴). بر اساس نظریه بوئن، اکثر زوجین به این دلیل دچار تعارضات زناشویی می‌شوند که هر کدام سعی می‌کند دیگری را وادار به تغییر کند؛ اما این تغییر معمولاً با بی‌زاری همراه است که بعدها خواه آشکارا یا در خفا بروز خواهد شد (بهراری، فاتحی‌زاده، احمدی، مولوی و بهرامی، ۱۳۹۰). پژوهش‌های صورت گرفته نشان می‌دهند که یکی از عوامل مؤثر در تعارضات خانواده تمایز نیافتگی زوجین از خانواده مبدأ و یا سطح تمایز یافتگی پایین آنان از خانواده اصلی‌شان می‌باشد (میرزایی، زارعی و صادقی‌فرد، ۱۳۹۸).

طبق این نظریه فرد با سطح بالایی از تفکیک (تمایز) خود دارای احساس و تفکر و رفتار منعطف در سازگاری با فشارهای زندگی می‌باشد و دارای عواطف روشن در ارتباط با دیگران است و در نزدیکی و گسستگی ارتباط از تعادل روانی برخوردار است و افراد با سطح خود تفکیکی ضعیف دارای فکری نامنعطف، برش عاطفی و به‌طور کلی سطح بالایی از اضطراب را تجربه می‌کنند. بر طبق نظر بوئن سطح تمایز یافتگی فرد در بین خانواده مبدأ رشد می‌کند و به‌شدت تحت تأثیر پویایی‌ها و تعاملات بین اعضای خانواده قرار دارد و زندگی آینده فرد تأثیر می‌گذارد. متأسفانه بسیاری از زوجین به دلیل امتزاج شدیدی که با خانواده مبدأ خود دارند این مجال و اجازه را به آن‌ها می‌دهند که از همان روزهای اول زندگی مشترکشان در زندگی زناشویی آن‌ها مداخله کنند به‌طوری‌که هرچه امتزاج فرد با خانواده مبدأ بیشتر باشد احتمال اضطراب و بی‌ثباتی بیشتر خواهد بود و تمایل خانواده برای یافتن راه‌حل از طریق جنگ و نزاع، فاصله‌گیری و اختلال در عملکرد نیز بیشتر خواهد شد (Bowen, 1987؛ به نقل از رضائیان، معصومی و حسینیان، ۱۳۹۶).

همچنین بر اساس نظریه مدل‌های ارتباطی Christensen & Sullaway الگوهای ارتباطی زوجین را به سه دسته «الگوی سازنده متقابل»، «الگوی اجتناب متقابل» و «الگوی توقع /کناره‌گیر» تقسیم می‌کند. الگوی ارتباطی سازنده متقابل دارای نقش کلیدی در عملکرد خانواده موفق است. افرادی که راه‌های صحیحی را به هنگام برقراری ارتباط بکار می‌گیرند بهتر قادر به حل مسائل و مشکلات خود می‌باشند و رضایت بیشتری از رابطه خود دارند. مهم‌ترین ویژگی این الگو این است که الگوی ارتباطی زوجین از نوع برنده-برنده است. در واقع الگوی ارتباطی سازنده متقابل در ارتباطات زوجین نوعی الگوی ارتباطی است که در آن زن و شوهر سعی می‌کنند در مورد مشکل و مسئله‌ای که در حین ارتباط برای آن‌ها به وجود می‌آید بحث کنند و احساساتشان را نسبت به هم ابراز نمایند. زمانی که زوجین این الگو را در روابط خود بکار می‌برند هر دو احساس می‌کنند که همدیگر را درک می‌کنند، این نوع زوجین میزان بیشتری از مشارکت را گزارش می‌دهند، رضایت و خوشنودی بیشتری از زندگی را ابراز می‌نمایند (هیوی، ۱۹۹۶؛ به نقل از رئیسی پور، ۱۳۹۱). الگوی سازنده متقابل نقش مهمی در ایجاد اعتماد زناشویی در زندگی مشترک آن‌ها ایفا می‌کند (پیازچیان لنگرودی و عادلان، ۱۳۹۵).

در الگوی اجتناب متقابل تعارض بین زوجین شدید و به‌گونه‌ای است که بحث و جدال تبدیل به یک الگوی دائمی در این خانواده‌ها شده است و این الگو تنها مکانیزم انطباقی در بین زوجین است. در این الگو زوجین از برقراری ارتباط با هم خودداری می‌کنند و زندگی آن‌ها به شکل موازی با یکدیگر بوده و ارتباط بین آن‌ها در حداقل میزان است. زوجین اجتناب‌کننده در رابطه زناشویی وابستگی زیادی به یکدیگر نداشته و دید آن‌ها در مورد زندگی زناشویی و خانوادگی دوسوگرا بوده و افشاگری بسیار پایین در ارتباط

زناشویی گزارش می‌دهند. توافق و مصالحه بین زن و شوهر بدون صحبت کردن درباره‌ی مسائل و نظرات و عقاید ایجاد نمی‌شود؛ بنابراین اگر زوجین هر دو به نقطه کناره‌گیری به‌عنوان راه اصلی برای خودداری از تعارض برسند، رفتارهای ارتباطی مثبت در این زندگی زناشویی پیدا نخواهد شد. رفتارهای ارتباطی منفی همچون اجتناب از نزدیکی، کناره‌گیری همراه با عصبانیت، مشارکت در تعارض و اجتنابی و تدافعی بودن در ارتباط، فرصت درک متقابل و احترام بین زوجین را از بین خواهد برد و استرس و پریشانی و درماندگی و در نهایت طلاق را به همراه خواهد داشت (رئیسی پور، ۱۳۹۱). در الگوی ارتباط توقع/کناره‌گیری بر اساس نظریه مدل‌های ارتباطی کریستنسن و سالوی این الگو عبارت از اصرار یک زوج مبنی بر ایجاد تنوع و تغییر یا بحث در مورد یک مسئله، درحالی‌که دیگر از تعامل خودداری نموده و به‌طور فیزیکی یا روانی از بحث کناره‌گیری می‌کنند. در این الگو فرد متوقع فردی وابسته است و فرد کناره‌گیر ترس از وابسته شدن دارد همچنین در این الگو یکی از زوجین با فشار، انتقاد و توقع به دنبال نزدیکی بیشتر و برخلاف آن طرف دیگر در جستجو فاصله بیشتر یا کناره‌گیری و حالت تدافعی است؛ بنابراین این الگوی ارتباطی به‌وسیله‌ی ارتباط همراه با انتقاد، سرزنش و تهدید از سوی یکی از زوجین و کناره‌گیری یا اجتناب به‌وسیله‌ی زوج دیگر مشخص می‌شود؛ بنابراین رفتارهای تقاضاکننده به‌عنوان تلاش برای تأثیرگذاری بر همسر می‌باشند، درحالی‌که رفتار کناره‌گیری‌کننده به‌عنوان تلاش برای مثبت کردن در برابر تأثیر در نظر گرفته می‌شوند (کریستنسن و هیوی^۱، ۱۹۹۰؛ به نقل از رئیسی‌پور، ۱۳۹۱).

۳- روش‌شناسی

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متأهل شهر شیراز در دوران شیوع کرونا و ویروس (کووید-۱۹) در سال ۱۴۰۰ بودند. بر اساس فرمول کوکران و با احتساب خطای ۵ درصد حجم نمونه بر اساس تعداد جامعه آماری ۳۸۵ نفر برآورد شد. با توجه به اینکه زمان اجرای میدان پژوهش در دوران شیوع کرونا و ویروس (کووید-۱۹) بود امکان اجرای مداد-کاغذی پرسشنامه‌ها بر روی زنان متأهل وجود نداشت، لذا برای انجام این کار از روش آنلاین از طریق گوگل فرم استفاده شد. به این صورت که مقیاس‌ها به‌صورت آنلاین طراحی و لینک آن در صفحات شبکه‌های اجتماعی مجازی (اینستاگرام، واتساپ و تلگرام) افراد نمونه مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت و مراکز مشاوره سطح شهر شیراز قرار داده شد تا زنان متأهلی که مایل به شرکت در پژوهش بودند به سؤالات پاسخ دهند و پاسخ‌ها را برای پژوهشگر ارسال کنند. لذا به این دلیل روش نمونه‌گیری در این پژوهش در دسترس^۲ بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی و استنباطی عمل شد. در سطح توصیفی جهت سنجش متغیرهای پژوهش از میانگین و انحراف معیار استفاده شد. مفروض‌های پژوهش شامل آزمون کلموگروف اسمیرنوف^۳ برای نرمال بودن توزیع نمرات، آماره‌ی دوربین واتسون^۴ برای آزمون استقلال خطاها، آزمون ضریب تحمل^۵ و تورم واریانس^۶ برای بررسی عدم همخطی چندگانه^۷ بود. در سطح استنباطی جهت بررسی روابط بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون^۸ و تحلیل رگرسیون چند متغیره^۹ با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

1. Christensen & Heavy
2. convenience sampling
3. Kolmogrov Smirnov
4. durbin-watson
5. Tolerance
6. variance inflation factor (VIF)
7. multicollinearity
8. Pearson correlation coefficient
9. Multiple Regression

۳-۱- ابزارها

پرسشنامه تعارضات زناشویی^۱ (MCQ) براتی و ثنایی (۱۳۷۲): این پرسشنامه ۵۴ سؤال دارد و پاسخ سؤالات بر اساس طیف لیکرت بود که به صورت هرگز ۱ نمره، بندرت ۲ نمره، گاهی اوقات ۳ نمره، اکثر اوقات ۴ نمره و همیشه ۵ نمره تعلق می‌گیرد. سؤالات ۳، ۱۱، ۱۴، ۲۶، ۳۰، ۳۳، ۴۵، ۴۷ و ۵۴ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. این پرسشنامه تعارضات زوج‌ها را در چهار سطح فاقد تعارض با نمره ۱۲ تا ۹۰، تعارض در حد طبیعی با نمره ۹۰ تا ۱۱۱، تعارض بیش‌ازحد طبیعی با نمره ۱۱۱ تا ۱۹۱ و تعارض بسیار شدید با نمره بالاتر از ۱۹۰ طبقه‌بندی می‌کند (یوسفی و عزیز، ۱۳۹۷). در داخل ایران اعتبار پرسشنامه، بررسی و ضرایب ۰/۷۵ (مقتدر و حلاج، ۱۳۹۷) و ۰/۹۰ به دست آمده است (میرزایی، زارعی و صادقی‌فرد، ۱۳۹۸). همچنین برای بررسی روایی همگرایی پرسشنامه از همبستگی پیرسون استفاده شده است که ضریب همبستگی تعارضات زناشویی با پرسشنامه تمایز یافتگی اسکورون و اشمیت^۲ (۲۰۰۳) ۰/۴۱۳- و رضایت زناشویی اولسون و همکاران^۳ (۱۹۸۷) ۰/۵۶۱- و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ به دست آمده است (کاظمیان، مهرابی‌زاده هنرمند، کیامنش و حسینیان، ۱۳۹۷). در پژوهش حاضر پایایی مقیاس نیز با آلفای کرونباخ بررسی و ضریب ۰/۸۱ محاسبه شد.

مقیاس کیفیت زندگی زناشویی^۴ (DAS) باسبی و همکاران^۵ در سال ۱۹۹۵ تدوین شده است و این مقیاس شامل ۱۴ سؤال که سه خرده مقیاس توافق زناشویی با سؤالات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶؛ خرسندی زناشویی با سؤالات ۷، ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱؛ انسجام زناشویی با سؤالات ۱۲، ۱۳ و ۱۴ اندازه‌گیری می‌کند. این مقیاس به صورت در طیف لیکرت ۶ درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود به این صورت که همیشه ۶ نمره، تقریباً همیشه ۵ نمره، اکثر اوقات ۴ نمره، معمولاً ۳ نمره، کم ۲ نمره و به بندرت ۱ تعلق می‌گیرد. در مجموع نمره‌های بالا نشان‌دهنده کیفیت روابط زناشویی بالاتر است (صداقت خواه و بهزادی پور، ۱۳۹۶). سؤالات ۷، ۸، ۹ و ۱۰ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌کنم. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس (روایی و پایایی) نشان داده است که ضرایب همبستگی میان مقیاس خودتنظیمی رفتاری برای روابط کارآمد در زوجها ویلسون، کارکر، لیزیو، هافرود و کیملین^۶ (۲۰۰۵) و مقیاس باسبی و همکاران (۱۹۹۵) در دامنه بین ۰/۲۷ تا ۰/۵۶ و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ به دست آمده است. همچنین ضرایب همبستگی با سازش یافتگی زناشویی لاک-والاس^۷ (۱۹۵۹) در دامنه ۰/۳۴ تا ۰/۴۵ و معنی‌دار در ۰/۰۱ گزارش شده است که نشان‌دهنده روایی همگرایی مقیاس است (عیسی نژاد، علیپور و کلهری، ۱۳۹۶). در یک پژوهش اعتبار مقیاس آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمده است (فیروزی، تیزدست، خلعتبری و قربان شیروودی، ۱۳۹۹). در خارج کشور اعتبار مقیاس با آلفای کرونباخ بررسی شده است و ضریب به دست آمده برای مردان ۰/۸۹ و برای زنان ۰/۷۹ گزارش شده است (Li and Johnsonm, 2018). در پژوهش حاضر پایایی سیاهه نیز با آلفای کرونباخ بررسی و ضریب ۰/۹۰ محاسبه شد.

پرسشنامه الگوهای ارتباطی^۸ (CPQ) کریستنسن و سالووی^۹ (۱۹۸۴): این پرسشنامه ۳۵ سؤال دارد و در یک مقیاس نه درجه‌ای از اصلاً امکان ندارد (۱) تا خیلی امکان دارد (۹) درجه بندی شده است (برزگر و سامانی، ۱۳۹۵). این پرسشنامه رفتارهای همسران را در طول سه مرحله از تعارضات زناشویی شرح داده است. این مراحل عبارتند از: ۱- زمانی که در روابط زوجین مشکل ایجاد می‌شود. این مرحله شامل ۴ سؤال است که پاسخ هر یک در مقیاس ۹ نقطه‌ای درجه‌بندی شده است. ۲- در مدت زمانی که درباره مشکل

1. Marital Conflict Questionnaire (MCQ)
2. Skowron & Schmitt
3. Olson & et al
4. Dyadic Adjustment Scale (DAS)
5. Busby
6. Wilson, Charker, Lizzio, Halford & Kimlin
7. Lock-Wallace
8. Communication Patterns Questionnaire (CPQ)
9. Christensen & Sullaway

ارتباطی بحث می‌شود، این مرحله دارای ۱۸ سؤال است و ۳- بعد از بحث راجع به مشکل ارتباطی که این قسمت از ۱۳ سؤال تشکیل شده است (پروندی، عارفی و مرادی، ۱۳۹۵). این پرسشنامه سه مؤلفه ارتباط سازنده متقابل (تفاضل سؤالات الف ۲، ب ۲، ج ۴ با سؤالات ب ۱، ب ۳، ب ۱۵ مرد و ب ۱۶ زن)؛ اجتنابی متقابل با سؤالات الف ۱، ج ۲ و ج ۴ و ارتباط توقع/کناره‌گیری (خرده مقیاس مرد متوقع/کناره‌گیری زن با سؤالات الف ۳ مرد، ب ۵ مرد، ب ۷ مرد و خرده مقیاس زن متوقع/کناره‌گیری مرد با سؤالات الف ۴ زن، ب ۶ زن و ب ۸ زن) را اندازه‌گیری می‌کند. در یک پژوهش برای بررسی همسانی درونی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضرایب آلفای کرونباخ برای ارتباط سازنده متقابل ۰/۶۱؛ اجتنابی متقابل ۰/۶۲ و ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۵۰ (مرد متوقع/کناره‌گیری زن ۰/۵۱ و زن متوقع/کناره‌گیری مرد ۰/۴۷) به دست آمده است (معصومی، رضائیان و حسینیان، ۱۳۹۶). در یک پژوهش دیگر ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمده است (سپهری شاملو و کرامتی، ۱۳۹۵). در خارج کشور همسانی درونی پرسشنامه با آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۶۹ تا ۰/۸۴ به دست آمده است (Li & Johnson, 2018). در پژوهش حاضر پایایی مقیاس نیز با آلفای کرونباخ بررسی و ضریب ۰/۸۵ محاسبه شد.

۴- یافته‌ها

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	تعداد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	نرمال بودن	معنادار بودن
تعارضات زناشویی	۳۸۵	۸۱/۲۵	۳۵/۶۸۲	۰/۱۹۳	-۱/۶۵۷	۰/۳۵۲	۰/۱۰۱
توافق زناشویی	۳۸۵	۲۴/۶۳	۶/۹۵۹	۰/۲۴۱	-۰/۶۴۴	۰/۳۵۱	۰/۱۰۹
خرسندی زناشویی	۳۸۵	۲۲/۰۱	۶/۷۹۷	-۰/۰۶۵	-۱/۴۱۵	۰/۳۸۲	۰/۱۵۲
انسجام زناشویی	۳۸۵	۱۱/۶۰	۳/۰۲۸	۰/۴۶۵	-۱/۲۰۸	۰/۲۳۰	۰/۱۰۳
الگوی ارتباط سازنده متقابل	۳۸۵	۶/۱۳	۱۱/۵۱۵	-۰/۴۰۷	-۱/۲۲۹	۰/۲۸۴	۰/۰۹۹
الگوی ارتباط اجتنابی	۳۸۵	۱۳/۴۴	۶/۶۸۳	۰/۱۳۲	-۱/۵۹۸	۰/۲۴۶	۰/۱۰۳
ارتباط توقع/کناره‌گیری	۳۸۵	۲۲/۴۳	۹/۳۵۸	۰/۶۳۴	-۰/۹۷۰	۰/۳۵۲	۰/۱۰۷

جدول ۱- تعداد، حداقل، حداکثر، میانگین، انحراف معیار، چولگی، کشیدگی و نرمال بودن متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. تعداد آزمودنی‌ها ۳۸۵ نفر بودند. همچنین از آنجایی سطوح معناداری آماره‌های نرمال بودن بزرگ‌تر از ۰/۰۵ هستند ($P > 0.05$)، لذا توزیع نمرات دارای توزیع نرمال می‌باشند. همچنین چولگی^۱ و کشیدگی^۲ متغیرهای پژوهش در بازه (۲- تا ۲) قرار دارد که نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع نمرات است. لذا می‌توان از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره استفاده کرده نتایج حاصل از این آزمون‌های آماری قابل اطمینان است. در جدول ۲ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش آمده است.

بر اساس جدول ۲- نتایج ماتریس ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین کیفیت روابط زناشویی و الگوی ارتباطی سازنده متقابل تعارضات زناشویی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. بین الگوی ارتباطی اجتنابی و توقع/کناره‌گیری با تعارضات زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از آنجایی که بین متغیرهای پژوهش رابطه معناداری وجود دارد این امر ادامه تحلیل را امکان‌پذیر می‌سازد، لذا برای پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی از رگرسیون چندمتغیره استفاده می‌شود که نتایج آن در جداول ۳ آمده است.

1. skewness
2. kurtosis

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	متغیر ملاک = تعارضات زناشویی	سطح معناداری
توافق زناشویی	-۰/۲۳۰**	۰/۰۰۱
خرسندی زناشویی	-۰/۱۶۳*	۰/۰۰۱
انسجام زناشویی	-۰/۲۹۹**	۰/۰۰۱
الگوی ارتباط سازنده متقابل	-۰/۱۰۲*	۰/۰۴۵
الگوی ارتباط اجتنابی	۰/۴۳۱**	۰/۰۰۱
ارتباط توقع/کناره‌گیری	۰/۴۱۹**	۰/۰۰۱

** مقدار احتمال در سطح ۰/۰۱ * مقدار احتمال در سطح ۰/۰۵

جدول ۳. خلاصه مدل و ضرایب رگرسیون پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی

متغیرهای پیش‌بین	ضریب استاندارد بتا (β)	T	معناداری	ضریب تحمل	تورم واریانس	دوربین واتسون
ثابت (Constant)	-	۴/۱۶۳	۰/۰۰۱	-	-	-
توافق زناشویی	-۰/۳۱۴	-۳/۱۴۶	۰/۰۰۲	۰/۱۱۸	۸/۴۴۳	-
خرسندی زناشویی	-۰/۲۴۷	-۲/۸۹۰	۰/۰۰۴	۰/۱۹۵	۵/۱۳۷	-
انسجام زناشویی	-۰/۱۲۰	-۲/۳۱۰	۰/۰۴۷	۰/۳۱۳	۳/۱۹۴	۱/۶۴۴
الگوی ارتباط سازنده متقابل	-۰/۱۶۹	-۲/۴۵۸	۰/۰۴۶	۰/۲۰۶	۴/۸۴۳	-
الگوی ارتباط اجتنابی	۰/۳۲۶	۶/۰۱۱	۰/۰۰۱	۰/۲۹۰	۳/۴۴۵	-
ارتباط توقع/کناره‌گیری	۰/۲۳۹	۴/۶۳۰	۰/۰۰۱	۰/۲۰۳	۴/۹۱۹	-

$$R = ۰/۵۲۴; R^2 = ۰/۲۷۴; \text{ تعدیل شده}; R^2 = ۰/۲۶۳; F = ۲۳/۸۱۴$$

در جدول ۲ مفروضه استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه بررسی شده است. بر اساس نتایج دوربین واتسون بین ۱/۵ الی ۲/۵ به دست آمد که این نشان‌دهنده استقلال خطاها است. همچنین هم‌خطی چندگانه در متغیرهای پیش‌بین مشاهده نشد. بر این اساس ۲۷/۴ درصد از واریانس تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی زناشویی تبیین می‌شود.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی در دوران قرنطینه خانگی ناشی از شیوع کرونا و ویروس بود. نتایج نشان داد که بین کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی با تعارضات زناشویی رابطه معنادار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نیز نشان داد که واریانس تعارضات زناشویی به‌وسیله کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی تبیین می‌شود. این نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج تحقیقات موسوی (۱۳۹۶) همسویی دارد. در تبیین رابطه بین کیفیت روابط زناشویی با تعارضات زناشویی می‌توان گفت که وجود کیفیت ارتباطی پایین در روابط زناشویی سبب می‌شود زن و شوهر نتوانند در محیط خانواده با یکدیگر ارتباط سالم و صمیمی داشته باشند، مشکلات و مسائل امور خانواده را با همفکری یکدیگر حل نکنند، ارتباط خوبی را با فرزندان‌شان نداشته باشند، همه این عوامل تعارضات زناشویی در طی مدت‌زمان کوتاه را در پی خواهد داشت و همین مسئله کم‌کم بیشتر شدن تعارضات زناشویی را به وجود می‌آورد. کیفیت روابط و روابط مسالمت‌آمیز یک عامل کلیدی در ایجاد انعطاف‌پذیری و کاهش خطرات مرتبط با رویدادهای ناگوار و شرایط نامناسب باشد و از ایجاد تعارضات زناشویی در

زوجین جلوگیری کند. وقتی روابط زوجین با یکدیگر کیفیت بالایی دارد، آن‌ها دارای عزت‌نفس بالاتری هستند و در مواجهه با مشکلات توانایی بیشتری دارند و مسائل را مسالمت‌آمیز حل می‌کنند و تعارضات در آن‌ها ایجاد نخواهد شد. کیفیت روابط نامطلوب، چگونگی کنار آمدن با شرایط نامناسب و زندگی ناگوار و پراسترس را با دشواری مواجه می‌کند و از این طریق در تعارضات زناشویی نقش دارد.

همچنین روابط زناشویی نامناسب سبب می‌شود زوجین در برخورد با مسائل و مشکلات، قادر به استفاده از راه‌حل‌های منطقی نباشند و چنین زوجی جای استفاده از روش مسئله‌دار، اغلب راه‌حل‌های هیجان‌مدار و اجتناب‌مدار استفاده می‌کنند که این امر مشکلات زناشویی را افزایش می‌دهد و تعارضات زناشویی ایجاد می‌کند. اغلب مشکلات زناشویی از جمله تعارضات زناشویی از نداشتن یا به کار نداشتن مهارت‌های ارتباطی سالم ناشی می‌شوند. وجود روابط زناشویی بی‌کیفیت سبب می‌شود، زوجین به‌جای تلاش برای رفع منطقی مشکلات، به کناره‌گیری عاطفی و خراب کردن وجهه اجتماعی طرف مقابل روی آورند که این امر سبب می‌شود روزبه‌روز اختلافات پررنگ‌تر شود و در نهایت تعارضات زناشویی را به وجود می‌آورد؛ بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که تعارضات زناشویی بر اساس کیفیت روابط زناشویی قابل پیش‌بینی باشد. در تبیین رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده با تعارضات زناشویی می‌توان گفت که در الگوی ارتباطی سازنده همسران طی آن سعی می‌کنند که در مورد مشکلات، تعارضات و اختلافات زناشویی خود بحث و گفتگو کنند، احساسات خود را بروز دهند و برای مشکل ارتباطی خود راه‌حل ارائه و پیشنهاد دهند و باهم بحث و مذاکره سازنده داشته باشند. همچنین می‌توان گفت که همسرانی که از الگوی سازنده متقابل در روابط زناشویی بیشتر بهره‌مند می‌شوند، از رفتارهای آسیب‌زا و خراب‌کننده زندگی پرهیز و برای حفظ و تداوم رابطه سالم کوشش می‌نمایند (پروندی و همکاران، ۱۳۹۵). در نتیجه از زندگی زناشویی خود بیشتر راضی هستند و کمتر تعارضات زناشویی را تجربه می‌کنند. لذا منطقی است که تعارضات زناشویی بر اساس الگوی ارتباطی سازنده قابل پیش‌بینی باشد.

در تبیین نقش پیش‌بینی‌کننده الگوی ارتباط اجتنابی با تعارضات زناشویی می‌توان گفت که در الگوهای ارتباطی اجتنابی، درک صحیح زوجین از هم کاهش پیدا می‌کند و باعث می‌شود همسران نتوانند از یکدیگر حمایت کنند، برای ارضای نیاز یکدیگر تلاش نمی‌کنند، در مورد مسائل تعارض برانگیز، دیدگاه یکدیگر را در نکرده و سرانجام باعث می‌شود که مشکلات زناشویی و تعارضات زناشویی در آنان ایجاد شود (ثناگوی، جان‌بزرگی و مهدویان، ۱۳۹۰). لذا در الگوی ارتباطی اجتنابی همسران معتقدند که وجود نقص در برقراری ارتباط، به آشفتگی رابطه منجر می‌شود. هنگام بحث و گفتگو، زوجین آشفته غالباً عجله؛ انتقاد و اجتناب می‌کنند و می‌خواهند همدیگر را تغییر دهند و هنگام صحبت درباره مشکلات به‌طور مداوم به یکدیگر گوش نمی‌دهند، از بحث پیرامون مشکلات و تعارضات زناشویی خود طفره می‌روند و بر اساس «قانون انتقام، جبران و تلافی کردن» به رفتارهای منفی همسر خود پاسخ می‌دهند؛ در نتیجه دامنه برانگیختگی و فراوانی آن در زندگی زناشویی، باعث از بین رفتن رضایتمندی از رابطه می‌شود و زوجین در روابط زناشویی تعارضات بیشتری را تجربه می‌کنند. لذا منطقی است که تعارضات زناشویی بر اساس الگوی ارتباط اجتنابی قابل پیش‌بینی باشد.

در تبیین نقش پیش‌بینی‌کننده الگوی ارتباط توقع/کناره‌گیری با تعارضات زناشویی می‌توان گفت که در الگوی توقع و کناره‌گیری یکی از همسران، درباره مشکل بحث و گفتگو می‌کنند یا به‌وسیله انتقاد کردن، غر زدن و یا پیشنهاد تغییر دادن دیگری را وادار به بحث درباره مشکل زناشویی خود می‌کنند؛ این در حالی است که طرف مقابل (زن یا شوهر) می‌خواهد مشکل را تمام کند و از بحث درباره آن دوری کند (ثناگوی و همکاران، ۱۳۹۰). این کناره‌گیری و دوری‌گزینی یکی از همسران باعث افزایش کشمکش‌ها و تعارضات زناشویی می‌شود و منجر به این امر می‌شود که مسائل و مشکلات زناشویی لاینحل باقی بماند. در نتیجه این ارتباط زناشویی ناکارآمد، باعث چیره شدن نارضایتی زناشویی بر زندگی آن‌ها می‌شود و خانواده را در معرض تعارضات مختلف زناشویی قرار می‌دهد. لذا منطقی است که تعارضات زناشویی بر اساس الگوی ارتباط توقع و کناره‌گیری قابل پیش‌بینی باشد.

یکی از محدودیت‌های اصلی این پژوهش مهیا نبودن شرایط اجرای پرسشنامه‌ها به صورت مداد-کاغذی بود که به دلیل شیوع کرونا ویروس (کووید-۱۹) به اجرای مجازی پرسشنامه‌ها از طریق شبکه‌های اجتماعی مجازی پرداخته شد. از این رو شانس همه زنان متأهل برای شرکت در پژوهش یکسان نبود و تنها کسانی قادر به شرکت در پژوهش بودند که دسترسی به اینترنت و فضای مجازی داشتند. در استفاده از نتایج باید دقت داشت که یافته‌های این تحقیق، محدود به زنان متأهل شهر شیراز بوده است، بنابراین در تعمیم نتایج به زنان متأهل به دیگر شهرها باید محتاطانه عمل کرد. مطالعه حاضر از نوع مطالعات همبستگی از نوع توصیفی بوده است، لذا روابط به دست آمده بین کیفیت روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی زناشویی را نمی‌توان به عنوان روابط علت و معلولی تفسیر و تعبیر کرد. انجام این پژوهش با روش نمونه‌گیری در دسترس و حجم نمونه کمتری مقدور بود. در صورتی که نمونه بزرگ‌تری در دسترس بود این احتمال وجود داشت که نتایج متفاوت‌تری از نتیجه به دست آمده از پژوهش حاضر به دست می‌آمد. برای تعمیم‌پذیری بیشتر نتایج پیشنهاد می‌شود دانشجویان و پژوهشگران چنین پژوهش‌هایی را در سایر شهرها تکرار کنند تا شواهدی از روابط به دست آمده فراهم شود. به دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری و همچنین پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در صورت امکان با انتخاب نمونه با حجم بیشتر و برگزیدن روش نمونه‌گیری تصادفی محدودیت پژوهش حاضر را برطرف کنند تا نتایج دقیق‌تری از نتیجه به دست آمده از پژوهش حاضر به دست آید. دستاوردها و پیامدهای این پژوهش را می‌توان در دو سطح نظری و عملی مطرح کرد. در سطح نظری، یافته‌های پژوهش می‌توانند با تبیین نحوه اثرگذاری ویژگی‌های شخصیتی هگزاکو و رفتار دل‌بستگی در روابط زناشویی به گسترش دانش، مفاهیم و مدل‌های موجود در زمینه پرخاشگری ارتباطی پنهان در زنان متأهل کمک کنند. همچنین، نتایج پژوهش حاضر می‌تواند راهگشای پژوهش‌های جدیدتر به منظور گسترش دانش روان‌شناختی در زمینه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری تعارضات زناشویی در زنان متأهل شود. در سطح عملی، از یافته‌های این پژوهش می‌توان در سازمان‌های ذی‌ربط مانند مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی خصوصی، مراکز مشاوره کمیته امداد و بهزیستی جهت غربالگری زنان متأهل دارای تعارضات زناشویی با استفاده از کیفیت روابط زناشویی و الگوهای ارتباطی زناشویی کمک شود و مشاوران خانواده و روان‌شناسان بالینی می‌توانند بر این اساس از نتایج این پژوهش استفاده کنند.

۶- تقدیر و تشکر

نویسندگان از تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش و همه کسانی که در اتمام این پژوهش یاری رساندند تقدیر و تشکر می‌شود.

۷- منابع

- ۱- ایمانی جاجرمی، ح. (۱۳۹۹). پیامدهای اجتماعی شیوع ویروس کرونا در جامعه ایران. نشریه ارزیابی تأثیرات اجتماعی، ۱(۲)، ۸۷-۱۰۳.
- ۲- آرمان پناه، آ.، سجادیان، ا.، و نادری، م. (۱۳۹۹). نقش میانجی تعارضات زناشویی در رابطه‌ی بین باورهای ارتباطی، اختلالات هیجانی، ارتباطات زناشویی با رضایت زناشویی زنان دارای همسر معتاد. فصلنامه علمی و پژوهشی اعتیادپژوهی، ۱۴(۵۵)، ۲۸-۹.
- ۳- باقری شیخانگش، ف.، و صادقی چوکامی، ا. (۱۳۹۹). وسواس فکری-عملی طی همه‌گیری کرونا ویروس ۲۰۱۹ (کووید-۱۹): نامه به سردبیر. مجله دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲۱(۶)، ۲۷۰۴-۲۷۰۰.
- ۴- برزگر، ا.، و سامانی، س. (۱۳۹۵). نقش واسطه‌ای صمیمیت در رابطه بین الگوهای ارتباطی و کیفیت زندگی زناشویی. فصلنامه زن و جامعه، ۷(۲)، ۱۲۹-۱۱۵.

- ۵- بهاری، ف.، فاتحی‌زاده، م.، احمدی، س.، مولوی، ح.، و بهرامی، ف. (۱۳۹۰). تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباط همسران بر کاهش تعارض‌های زناشویی زوج‌های متعارض متقاضی طلاق. *پژوهش‌های روانشناسی بالینی و مشاوره*، ۱(۱)، ۷۰-۵۹.
- ۶- پروندی، ع.، عارفی، م.، و مرادی، ا. (۱۳۹۵). نقش عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی زوجین در پیش‌بینی رضایت زناشویی. *دوفصلنامه آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده*، ۲(۱)، ۶۵-۵۴.
- ۷- پیازچیان لنگرودی، ف.، و عادلین، ح. (۱۳۹۵). رابطه بین الگوهای ارتباطی با اعتماد زناشویی: کاربران فضای مجازی شهر لنگرود. *پژوهشنامه مددکاری اجتماعی*، ۳(۱۰)، ۲۳۳-۲۰۳.
- ۸- ثناگوی، م.، جان‌بزرگی، م.، و مهدویان، ع. (۱۳۹۰). رابطه الگوهای ارتباطی زوجین با رضامندی زناشویی. *مطالعات اسلام و روانشناسی*، ۵(۹)، ۷۷-۵۷.
- ۹- رضائیان، ح.، معصومی، س.، و حسینیان، س. (۱۳۹۶). بررسی و مقایسه تمایزیافتگی خود، الگوهای ارتباطی و رضایت جنسی در زوج‌های متقاضی طلاق و عادی. *دوفصلنامه مشاوره کاربردی*، ۷(۲)، ۳۲-۱۷.
- ۱۰- رئیسی پور، ز. (۱۳۹۱). بررسی رابطه سبک‌های دل‌بستگی و الگوهای ارتباطی با رضایت زناشویی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم انسانی، دانشگاه هرمزگان.
- ۱۱- سپهری شاملو، ز.، و کرامتی، ر. (۱۳۹۵). رابطه سرمایه‌های روان‌شناختی و الگوهای ارتباطی با خشونت خانگی در زنان متأهل. *مجله روانشناسی اجتماعی*، ۲(۴۱)، ۱۰۰-۸۹.
- ۱۲- سلیمانی، م.، عظیمیان، ث.، نظری، ع.، و زهراکار، ک. (۱۳۹۴). رابطه ساختار قدرت خانواده، تعارضات زناشویی و سلامت روان در مردان بازنشسته. *مجله سالمندی ایران*، ۱۰(۴)، ۸۷-۸۰.
- ۱۳- صداقت‌خواه، ع.، و بهزادی‌پور، س. (۱۳۹۶). پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی، ذهن‌آگاهی و انعطاف‌پذیری روان‌شناختی. *فصلنامه زن و جامعه*، ۸(۳۰)، ۷۷-۵۷.
- ۱۴- عرب، م.، و کوچکزائی، ز. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر جرائم و آسیب‌های اجتماعی (مورد مطالعه: سیستان و بلوچستان). *نشریه علمی دانش نظامی سیستان و بلوچستان*، ۱۱(۳۴)، ۱۴۱-۱۲۰.
- ۱۵- عیسی‌نژاد، م.، علیپور، ا.، و کلهری، ص. (۱۳۹۶). فراهم‌سازی ارزیابی تراز خودتنظیمی زناشویی در جامعه ایرانی: آزمون پایایی، روایی و ساختار عاملی نسخه ایرانی سنجه خودتنظیمی رفتاری برای روابط کارآمد زوج‌ها. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱۷(۲)، ۱۴۷-۱۲۶.
- ۱۶- فیروزی، ر.، تیزدست، ط.، خلعتبری، ج.، و قربان‌شیرودی، ش. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط راهبردهای مقابله با تنیدگی با دشواری در تنظیم هیجان با نقش میانجی کیفیت روابط زناشویی در زنان متأهل مبتلا به سرطان پستان. *مجله دانشگاه علوم پزشکی اراک*، ۲۳(۱)، ۴۷-۳۴.
- ۱۷- کاظمیان، ک.، مهرابی‌زاده هنرمند، م.، کیامنش، ع.، و حسینیان، س. (۱۳۹۷). رابطه علی تمایزیافتگی، معناداری زندگی و بخشودگی با دل‌زدگی زناشویی از طریق میانجی‌گری تعارض زناشویی و رضایت زناشویی. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۹(۳۱)، ۱۴۶-۱۳۱.
- ۱۸- معصومی، س.، رضائیان، ح.، و حسینیان، س. (۱۳۹۶). پیش‌بینی رضایت جنسی بر اساس الگوهای ارتباطی زوجین. *دوفصلنامه مطالعات زن و خانواده*، ۵(۱)، ۱۰۱-۷۹.
- ۱۹- مقتدر، ل.، و حلاج، ل. (۱۳۹۷). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، ناگویی هیجانی و شادکامی در زنان با و بدون تعارضات زناشویی. *مجله بالینی پرستاری و مامایی*، ۷(۲)، ۱۴۵-۱۳۸.

- ۲۰- موسوی، س. (۱۳۹۶). ابعاد کیفیت زناشویی: بررسی پیش‌بینی‌کننده‌های مؤلفه‌های تعامل و شیوه‌های حل تعارض زناشویی. *مشاوره کاربردی*، ۷(۱)، ۸۱-۱۰۰.
- ۲۱- میرزایی، م.، زارعی، ا.، و صادقی‌فرد، م. (۱۳۹۸). نقش تمایز یافتگی خود و عوامل اقتصادی با میانجیگری تعارضات خانوادگی در پیشگیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۷)، ۱۴۲-۱۲۱.
- ۲۲- میرزایی، م.، زارعی، ا.، و صادقی‌فرد، م. (۱۳۹۸). نقش تمایز یافتگی خود و عوامل اقتصادی با میانجیگری تعارضات خانوادگی در پیشگیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی. *نشریه علمی فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۷)، ۱۷۰-۱۴۳.
- ۲۳- میرغضنفری، ب.، و خوش‌اخلاق، ح. (۱۴۰۰). نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه بهزیستی روان‌شناختی با کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار استان اصفهان. *مجله علمی پژوهش‌های میان‌رشته‌ای زنان*، ۳(۲)، ۳۱-۲۱.
- ۲۴- یوسفی، ن.، و عزیزی، آ. (۱۳۹۷). تبیین مدلی برای پیش‌بینی تعارض زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و تیپ‌های شخص. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۹(۳۵)، ۷۸-۵۷.
- 25- Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(3), 289-308.
- 26- Christensen, A., & Sullaway, M. (1984). Communication patterns questionnaire. Unpublished manuscript, University of California, Los Angeles.
- 27- Dewi, E. M., Puspitawati, H., & Krisnatuti, D. (2019). The Effect of Social Capital and Husband-wife Interaction on Marital Quality Among Families in Early Years and Middle Years Marriage. *Journal of Family Sciences*, 3(1), 30-40.
- 28- Hawes, M. T., Szenczy, A. K., Klein, D. N., Hajcak, G., & Nelson, B. D. (2022). Increases in depression and anxiety symptoms in adolescents and young adults during the COVID-19 pandemic. *Psychological medicine*, 52(14), 3222-3230.
- 29- Li, P. F., & Johnson, L. N. (2018). Couples' depression and relationship satisfaction: Examining the moderating effects of demand/withdraw communication patterns. *Journal of Family Therapy*, 40, S63-S85.
- 30- Li, P. F., & Johnson, L. N. (2018). Couples' depression and relationship satisfaction: Examining the moderating effects of demand/withdraw communication patterns. *Journal of Family Therapy*, 40(2), 63-85.
- 31- Liu, J. J., Bao, Y., Huang, X., Shi, J., & Lu, L. (2020). Mental health considerations for children quarantined because of COVID-19. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 4(5), 347-349.
- 32- Locke, H. J., & Wallace, K. M. (1959). Short marital-adjustment and prediction tests: Their reliability and validity. *Marriage and family living*, 21(3), 251-255.
- 33- Martínez-López, J. Á., Lázaro-Pérez, C., & Gómez-Galán, J. (2021). Death anxiety in social workers as a consequence of the COVID-19 pandemic. *Behavioral Sciences*, 11(5), 61-72.
- 34- Olson, D. H., Fournier, D. G., & Druckman, J. M. (1987). Counselor's manual for Prepare/Enrich (Rev. ed). Minneapolis.
- 35- Skowron, E. A., & Schmitt, T. A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. *Journal of marital and family therapy*, 29(2), 209-222.
- 36- Usher, K., Bhullar, N., Durkin, J., Gyamfi, N., & Jackson, D. (2020). Family violence and COVID-19: Increased vulnerability and reduced options for support. *International journal of mental health nursing*.
- 37- Wilson, K. L., Charker, J., Lizzio, A., Halford, K., & Kimlin, S. (2005). Assessing how much couples work at their relationship: the behavioral self-regulation for effective relationships scale. *Journal of Family Psychology*, 19(3), 385-391.

The prediction of marital conflicts based on marital quality of life and communication patterns during quarantine of coronavirus outbreak (Covid-19)

Mohammad Vahidi¹, Koresh Zare Shibani^{*2}

1. Doctoral student, Department of Psychology and Counseling, Faculty of Humanities, North Tehran Islamic Azad University, Tehran, Iran.

vahidi.ramin@gmail.com

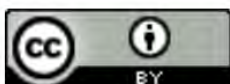
2. Assistant Professor, Department of Islamic Education, Farhangian University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

1zare@chmail.ir

Abstract

This study aimed to investigate the prediction of marital conflicts based on marital quality of life and communication patterns during coronavirus quarantine (Covid-19). The descriptive-correlation method was used. According to the random convenience sampling method, 385 married women in Shiraz were selected by the Cochran formula as the statistical population. The selected population was asked to answer the Marital Conflict Questionnaire (MCQ) (Barati and Sanaee, 1372- solar calendar), Dyadic Adjustment Scale (DAS) (Busby et al, 1995), and Communication Patterns Questionnaire (CPQ) (Christensen and Sullaway, 1984). The data were analyzed by Pearson correlation coefficient and multivariate regression. Findings showed a significant correlation between marital life quality and communication patterns with marital conflicts ($P < 0/01$). Regression analyses also revealed that %27.4 of the variance of marital conflicts was explained by the marital life quality and communication patterns. This study demonstrates that marital life quality and communication patterns significantly contributed to marital conflicts prediction during quarantine (Covid-19).

Keywords: Marital conflicts, Marital quality of life, Communication Patterns, Home Quarantine, Coronavirus.

This Journal is an open access Journal Licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License

(CC BY 4.0)